

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK) voor het voorstel voor het Tijdelijk Experimentenbesluit rechtspleging en het voorstel voor het Tijdelijk Besluit Toetsingscommissie experimenten rechtspleging

1. Wat is de aanleiding?

Het regeerakkoord is de aanleiding voor de Tijdelijke Experimentenwet rechtspleging. In die wet staat de grondslag voor het uitwerken van regels over de opzet, inhoud en evaluatie van experimenten in een algemene maatregel van bestuur (zie artikel 2, tweede lid, van de wet) en een grondslag voor het stellen van regels over de samenstelling en het functioneren van de Toetsingscommissie en de wijze waarop zij toetst (zie artikel 6, derde lid, van de wet).

2. Wie zijn betrokken?

Het voorontwerp is tot stand gekomen in overleg met de Raad voor de rechtspraak.

3. Wat is het probleem?

Het huidige reguliere procesrecht kan complex zijn en biedt daardoor niet altijd een passende oplossing voor de juridische problemen van burgers en bedrijven. Er is behoefte om te kunnen experimenteren alvorens te besluiten tot definitieve wetwijziging. Die experimenten dienen met goede waarborgen omgeven te zijn:

- experimenten dienen door de wetgever en de rechtspraak op eenvormige en goed onderbouwde wijze opgezet te worden;
- rechtzoekenden moeten weten wat het betekent dat een experimentele procedure wordt gevolgd;
- de Toetsingscommissie moet handvatten hebben om voorstellen voor experimenten aan te toetsen;
- de evaluatie van experimenten dient eenvormig plaats te vinden en aan bepaalde waarborgen te voldoen.

De beide ontwerpbesluiten stellen regels hiervoor.

4. Wat is het doel?

Het ontwerp voor het Tijdelijk Experimentenbesluit rechtspleging omvat regels om bij ieder experiment aan rechtzoekenden en andere betrokkenen duidelijk te kunnen maken wat het experiment inhoudt, wat het doel en de verwachtingen ervan zijn bij zowel de rechtspraak als de wetgever en hoe de eisen en waarborgen die voortvloeien uit de wet zijn opgevolgd, alsmede hoe het experiment zal worden geëvalueerd. Tezamen leiden deze regels tot een uniforme aanpak van experimenten en vormen zij een spoorboekje voor zowel de rechtspraak als de wetgever om de ruime afwijkingsmogelijkheid die de wet biedt, ten volle te benutten en daarbij tegelijkertijd binnen het kader van de wet te blijven, zodat een zorgvuldige voorbereiding, uitvoering en evaluatie van experimenten wordt geborgd. Tot slot geeft het besluit houvast aan de Toetsingscommissie experimenten rechtspleging, die elk voorstel voor die algemene maatregelen van bestuur vooraf zal toetsen om te zien of het experiment voldoet aan alle wet- en regelgeving, waaronder dit besluit. Voor die Toetsingscommissie geeft het ontwerp voor het Tijdelijk Besluit Toetsingscommissie experimenten rechtspleging nadere regels voor de samenstelling en het functioneren van de Toetsingscommissie en de wijze waarop zij toetst, ter aanvulling van de van toepassing zijnde Kaderwet Adviescolleges.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Het publieke belang van goede rechtspraak.

6. Wat is het beste instrument?

Algemene maatregel van bestuur (zie de rechtsgrondslag daarvoor in de artikelen 2, tweede lid, en 6, derde lid, van de Tijdelijke Experimentenwet rechtspleging).

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Meer eenvoud, snelheid, flexibiliteit en effectiviteit bij gerechtelijke procedures.

Voorstellen ter verbetering van de civiele procedure kunnen in de toekomst eerst in de vorm van experimenten worden getoetst in de praktijk, zodat kan worden onderzocht welke aanpassingen nodig zijn om het gewenste doel te bereiken. Beide besluiten geven duidelijkheid over hoe die experimenten vormgegeven zullen worden, hoe ze worden getoetst en hoe ze worden geëvalueerd.